

رئیس دیوان عالی پاکستان

برای دو جمعه سرنوشت ساز

◀ ترجمه و تدوین: زکیه عزتی

این مقاله بیان کننده وقایع به وجود آمده از تاریخ جمعه ۹ مارس ۲۰۰۷ یعنی زمان به تعلیق درآمدن فعالیت قاضی ایفتیخار محمد چادری رئیس دیوان عالی پاکستان توسط پرویز مشرف رئیس جمهور این کشور، تا تاریخ جمعه ۲۰ جولای ۲۰۰۷ یعنی زمان صدور حکم دیوان عالی مبنی بر بازگشت چادری به پست خود، می باشد. ظاهراً وی به دلیل سوءاستفاده از قدرت، از کار معلق شده بود. نکته جالب این است که وی توسط کسی که خود از نظر جهانی به سوءاستفاده از قدرت و بهره برداری سوء از اختیار خود مشهور است، به تعلیق درآمد بود.

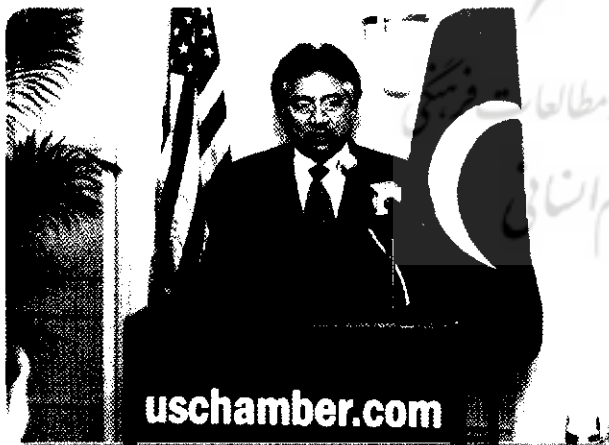
است. گروهی از وکلا و احزاب مخالف بر این باورند که مشرف سعی داشته با توطئه چینی یک قاضی خودمختار را برکنار کند تا بدین ترتیب در آستانه انتخابات ریاست جمهوری از چالش های حقوقی به وجود آمده در جهت پیشبرد نقشه خود یعنی درخواست از قانونگذاران برای باقی ماندن در پست خود به مدت ۵ سال دیگر، بهره لازم را ببرد. نکته جالب دیگر این است که چگونه پرویز مشرف ناظر سوءاستفاده چادری از قدرت خود برای کمک به پسرش بوده، اما قادر نبوده ناظر فعالیت همراهان خود از PML - Q، که بنا به

ارشد و وزرا، امری عادی قلمداد می شود (به طوری که به محض ورود ماشین های نخست وزیر، رئیس جمهور و وزرای ارشد این کشور به ترافیک، دستور توقف کلیه وسایل نقلیه صادر شده و حتی آمبولانس ها نیز اجازه تردد ندارند و به واقع زندگی تمام شهروندان فدای راحتی اشخاص مهم می شود) ایراد به تردد آزادانه ۳ خودرو ویژه جابه جایی رئیس دیوان عالی و همراهان وی و درخواست رسیدگی قضائی به این مسئله از سوی شخص رئیس جمهور که ۳۰ خودرو تشریفاتی در اختیار وی قرار دارد، چگونه به نظر خواهد رسید؟! دومین اتهام بزرگ علیه چادری به سوءاستفاده وی از قدرتش به منظور انتصاب پسر خود در اداره پلیس مربوط می شود که این بار نیز این اتهام از سوی رئیس جمهوری تایید شده است که شواهد منتشر شده در مجله «ساوت ایریتریون» حاکی از آن است که وی قراردادهایی به ارزش میلیاردها روپیه به نفع پسر و پدر ناتنی پسرش به امضا رسانده است. بوخاری در جایی دیگر، چادری را به بدرفتاری با وکلا و اعضای دیوان متهم کرده بود که موج حمایت افراد مذکور در طول

چادری به دلیل اشتیاق برای رسیدگی به پرونده هایی در مورد اعمال ناشایست دولت از جمله برده شدن و بازداشت غیرقانونی فعالان سیاسی پاکستان، شهرت و محبوبیت ویژه ای در میان مردم این کشور پیدا کرده است. وی سال گذشته

از اقدام دولت برای فروش ۷۵ درصد از سرمایه کارخانه های پولادسازی (متعلق به دولت) به یک شرکت خصوصی جلوگیری کرد. اقدامات چادری از قبیل اقدامات یاد شده، برای دولت و شخص رئیس جمهور یعنی پرویز مشرف خوشایند نبوده و بالاخره در تاریخ ۹ مارس، مشرف با عنوان اینکه شکایات زیادی علیه چادری مبنی بر سوءعملکرد، سوءاستفاده از موقعیت شغلی و انجام اقداماتی منافی با شان و مرتبه دستگاه دیوان عالی دریافت کرده، فعالیت وی را به حالت تعلیق درآورد. به گزارش رسانه های گروهی چادری با توسل به موقعیت شغلی خود، به منظور کمک به پسر خود، دکتر ارسلان ایفتیخار چادری برای اتخاذ موقعیت شغلی «معاون رئیس پلیس» اعمال نفوذ کرده است، در صورتی که ادعا شده پسر وی امتیاز و صلاحیت لازم برای تصاحب شغل مذکور را دارا نبوده است.

ریشه اتهامات وارده علیه چادری از نامه سرگشاده و جنجال برانگیز «نعیم بوخاری» یکی از وکلای دیوان عالی و عضو کانون وکلای پنجاب نشأت می گیرد. به واقع اتهامات ذکر شده در نامه مذکور علیه چادری بی اساس و مسخره است که می توان در این زمینه اعتراض بوخاری نسبت به تشریفات رسمی ویژه چادری را مثال زد. در کشوری همانند پاکستان که در آن تشریفات ویژه مقامات رسمی

تحقیق «سازمان عفو بین الملل» این افراد فاسدترین همراهان دولت حاکم در کل تاریخ پاکستان بوده اند، باشد.

بنا به گزارش بی بی سی چادری منتقدان زیادی دارد اما با این وجود حتی منتقدان وی نیز قبول دارند که وی فوق العاده کارآمد بوده و با فعالیت شبانه روزی خود به سرعت از بار پرونده های موجود در دیوان می کاهد و رکورددار نهایی کردن پرونده ها در کوتاه ترین زمان ممکن است.

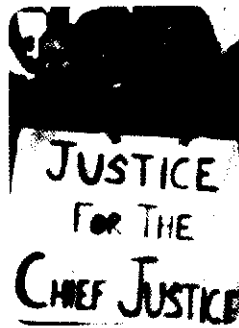
تحولات اخیر، این اتهام را نیز باطل کرد. به طور کلی اتهامات وارده علیه چادری چندان جدی نبوده و اقدامات وی به عنوان امری عادی به نظر می رسد. پیش از این بارها اتهامات مشابهی علیه مقامات رسمی عالی رتبه و قضات وارد آمده اما هیچ اقدامی علیه آنها صورت نگرفته بود و چادری اولین قاضی است که هدف چنین موشکافی قرار گرفته و این امر منعکس کننده اهداف غیرمعمول و منحصر بفرود پرویز مشرف از انجام چنین اقدامی

وی چندین بار پرونده‌های مربوط به تصاحب غیرقانونی املاک و مستغلات شخصی توسط نیروهای نظامی را مورد رسیدگی قرار داده است که طی آنها نه تنها حکمی علیه موسسات نظامی صادر کرده بلکه به افسران نظامی پرخاشگویی نیز کرده است و در ضمن به پلیس پنجاب نیز اولتیماتوم داده بود مراقب افزایش جرم و جنایت خیابانی باشند. اقداماتی نظیر آنچه که ذکر شد موجب شد تا چادری در انتظار دولت به عنوان فردی سرکش و نافرمان قلمداد گردد.

ذکر این مطلب نیز خالی از ارزش نیست که بدانید این اولین تهاجم پرویز مشرف علیه دستگاه قضائی نیست. پیش از این نیز زمانی که قاضی سعیدالزمان سیدیکو از خوردن سوگند برای اعلام وفاداری با دولت نظامی ژنرال پرویز مشرف امتناع ورزید، مشرف از انتصاب وی به همراه ۵ قاضی دیگر در مارس ۲۰۰۰ جلوگیری کرد. اقدامات مشرف گویای این حقیقت است که وی همانند هر دیکتاتور دیگری سعی دارد مخالفان خود را به زور از سر راه بردارد.

شایان ذکر است که «شورای وکلای پنجاب» در پاسخ به اقدامات مشرف، عضویت «نعیم بوخاری» (نویسنده نامه اعتراض آمیز علیه چادری) در این شورا را به حالت تعلیق درآورده و ورود وی به کلیه ادارات این شورا در استان را ممنوع اعلام کرده است. به اعتقاد این شورا بوخاری به ابزار سهل‌الوصولی در دستان دیکتاتوری تبدیل شده و لذا وظایف حرفه‌ای خود را نقض کرده است. و اما در اینجا توجه شما را به سیر دادرسی این پرونده و تحولات سیاسی و حقوقی به وجود آمده حول و حوش آن به صورت روزشمار، جلب می‌کنیم:

● **جمعه ۹ مارس ۲۰۰۷:** پرویز مشرف رئیس جمهور پاکستان، ایتبخار محمد چادری، رئیس دیوان عالی این کشور را فراخوانده تا به شکایات وارده علیه خود پاسخ دهد. ظاهراً زمانی که وی به منظور پاسخ‌گویی توسط نیروهای نظامی نزد مشرف برده می‌شد، مورد بدرفتاری قرار گرفته بود. پرویز مشرف از وی درخواست استعفا از سمتش را داد اما چادری این خواسته را نپذیرفت، لذا توسط مشرف از کار معلق شد. پرویز مشرف بلافاصله «شورای عالی قضائی»، نهاد مسئول نظارت بر قوه قضائیه پاکستان را موظف کرد تا اتهامات وارده علیه چادری را مورد بررسی قرار دهد. قاضی «جاوود اقبال» از سوی مشرف به عنوان جانشین موقت چادری برگزیده شد.

● **شنبه ۱۰ مارس ۲۰۰۷:** صدها تن از وکلای پاکستانی در اعتراض نسبت به برکناری چادری در شهرهای «کراچی»، «کوئتا» و «لاهور» گرد هم آمده و علیه پرویز مشرف دست به تظاهرات زدند. علاوه بر این وکلای

مذکور حضور در دادگاهها را تحریم کردند. همزمان با این تظاهرات، سازمان‌های حقوقی به منظور بحث در مورد برکناری چادری، در شهرهای بزرگ گرد هم آمدند. رسانه‌های گروهی اتهام چادری را تبارگماری و یا تبعیض به سود خویشاوند عنوان کردند. شوکات عزیز، نخست‌وزیر پاکستان اعلام کرد اقدام علیه چادری بر اساس قانون صورت گرفته است.

● **دوشنبه ۱۲ مارس ۲۰۰۷:** مونیو المالک، رئیس کانون وکلای دیوان عالی پاکستان اعلام کرد، حدود ۳ هزار وکیل در اطراف دادگاه عالی لاهور و هزاران تن دیگر در اطراف دادگاه‌های محلی این کشور گرد هم آمده بودند که ۲۰ تن توسط پلیس ضدشورش زخمی شدند. چادری در این روز گفت، مشرف با اقدام اخیر خود به استقلال قضائی پاکستان خدشه وارد کرده است. وی از روز جمعه ۹ مارس تا سه‌شنبه که قرار بود شورای عالی قضائی پاکستان در مورد پرونده وی نظر دهد از گفت‌وگو با خبرنگاران منع شده و به نوعی در بازداشت خانگی به سر می‌برد. (البته دولت این مسئله را انکار کرده بود).

● **سه‌شنبه ۱۳ مارس ۲۰۰۷:** شورای عالی قضائی پاکستان جلسه دادرسی ویژه رسیدگی به اتهام چادری مبنی بر «سوء عملکرد» را آغاز کرد. چادری شک داشت که شورای مذکور پرونده وی را به طور منصفانه مورد بررسی قرار خواهد داد. جلسه مذکور به مدت ۲ ساعت پشت درهای بسته و بدون حضور خبرنگاران صورت گرفت. سازمان نظارت بر حقوق بشر (HRW) از دولت پاکستان خواست به بازداشت خانگی بی‌اساس چادری و شدت عمل پلیس این کشور علیه وکلای معترض خاتمه دهد. چادری در این روز پیش از اولین جلسه دادرسی پرونده خود و قبل از ورود به دادگاه خطاب به مردم گفت: اتهامات وارده علیه وی کاملاً بی‌جا بوده و به هیچ وجه استغناء نخواهد داد. وی افزود: نه مشرف و نه شورای عالی قضائی صلاحیت متوقف کردن فعالیت وی را ندارند.

● **چهارشنبه ۱۴ مارس ۲۰۰۷:** وکلای معترض برای سومین روز به تحریم دادگاهها ادامه دادند. کوازی انور، رئیس شورای وکلای پاکستان در گفت‌وگو با AFP گفت: تا روزی که چادری بار دیگر به محل کار خود برگردد، تمامی وکلا به روزی یک ساعت تظاهرات ادامه داده و هر روز ۲ نفر از وکلای عضو هر انجمن دست به اعتصاب غذایی خواهند زد.

● **جمعه ۱۶ مارس ۲۰۰۷:** شورای عالی قضائی

پاکستان دستور داد تمامی محدودیت‌های اعمال شده علیه چادری لغو شود.

● **شنبه ۱۷ مارس ۲۰۰۷:** علیرغم لغو محدودیت‌های اعمال شده علیه چادری، وکلا همچنان به اعتراض خود ادامه دادند. جلسه بعدی دادرسی برای تاریخ ۲۱ مارس تعیین شد.

● **دوشنبه ۱۹ مارس ۲۰۰۷:** با استعفای ۷ تن از قضات پاکستانی از جمله یکی از قضات ارشد استان پرجمعیت پنجاب در اعتراض به برکناری چادری، بحران در این کشور شدت گرفت. همچنین دیوان عالی کشور جلسه دادرسی ویژه‌ای برگزار کرد تا بررسی کند که آیا زمانی که چادری برای اولین بار به دادگاه فراخوانده می‌شد مورد بدرفتاری قرار گرفته است یا خیر.

● **سه‌شنبه ۲۰ مارس ۲۰۰۷:** یکی از ۳ معاون دادستان کل پاکستان نیز استعفا داد، وی در گفت‌وگو با روتیر گفت بحران‌های به وجود آمده اخیر به دلیل معلق شدن چادری از خدمت موجب شده است تا وی در انجام وظایف خود با مشکل مواجه شود. پرویز مشرف طی یک سخنرانی در پنجاب گفت گروهی سعی دارند از طریق دست زدن به اعمال سیاسی علیه کشور توطئه‌چینی کنند، آن هم به دلیل مسئله‌ای که یک مسئله قانونی و حقوقی بوده که توسط شورای عالی قضائی در دست بررسی است. وی تاکید کرد هیچ مشکل شخصی با چادری نداشته و ندارد. وی افزود: اعتراضات هفته اخیر بیش از هر بحران دیگری در طول ۸ سال خدمت وی موقعیتش را به لرزه درآورده است.

● **چهارشنبه ۲۱ مارس ۲۰۰۷:** بر اساس جزئیاتی که برای اولین بار در جلسه دادرسی روز چهارشنبه ۲۱ مارس فاش شد، چادری به استفاده غیرقانونی از نفوذ خود به منظور کسب شغل برای پسرش متهم شد. همچنین «لندری دیسپوی»، گزارشگر ویژه سازمان ملل مسئول بررسی استقلال قضات و وکلا، و «هینا جیلانی» نماینده ویژه دبیرکل سازمان ملل مسئول بررسی اوضاع مدافعان حقوق بشر طی بیانیه‌ای از پرویز مشرف رئیس جمهور پاکستان به دلیل ایجاد اختلال در استقلال دستگاه قضائی و نقض تأمین نامه‌های فهرست شده در قانون اساسی این کشور، به شدت انتقاد کرده و وی را محکوم کردند. ۲ فرد مذکور همچنین از استفاده نیروی نظامی گسترده علیه تظاهرکنندگان صلح‌جو که بسیاری از آنها وکیل‌اند، به شدت انتقاد کردند.

● **جمعه ۲۳ مارس ۲۰۰۷:** پرویز مشرف جانشین چادری را عوض کرده و «رانابها گونداس» را به جای وی برگزید. مشرف در طول یک سخنرانی در اسلام‌آباد خطاب به وکلا و احزاب مخالف گفت، برکناری چادری یک مسئله حقوقی و قانونی بوده لذا آن را به یک مسئله سیاسی تبدیل نکنند و اجازه دهند پروسه قانونی خود را طی کند. چادری نیز طی اولین مصاحبه خود در گفت‌وگو با روزنامه Dawn، اعلام بی‌گناهی کرده و خواستار علنی بودن جلسات دادرسی خود شد. ۳ آوزیل برای برگزاری جلسه بعدی انتخاب شد.

● **یکشنبه ۲۵ مارس ۲۰۰۷:** پلیس پاکستان صدها تن از فعالان سیاسی مخالف را دستگیر کرد. گفته

می‌شود که برخی از تظاهرات‌های اخیر توسط «ائتلاف حامی بازگردانی دموکراسی» گروهی که طرفدار بی‌ظنیر بوتو و نواز شریف، نخست‌وزیرهای سابق پاکستان می‌باشد، انجام می‌شده است.

● **چهارشنبه ۲۸ مارس ۲۰۰۷:** چادری در جمع ۲۰۰۰ تن از وکلا در روالپندی گفت: استقلال قضائی پاکستان به مخاطره افتاده است. وی افزود: استقلال قضائی به وسیله قانون اساسی تضمین می‌شود و نباید دستخوش تغییر شود. چادری با رد اتهامات وارده علیه خود گفت: وظیفه دیوان عالی است که در برابر هرگونه حمله بی‌امان علیه فعالیت خود ایستادگی کرده و به تصمیم‌گیری آزادانه، متصفانه، بی‌طرفانه و پرشتاب در مورد پرونده‌های حقوقی ادامه دهد. وی از اتحاد وکلا و اتفاق نظر آنها بر سر استقلال قضائی و جدا بودن آن از سایر ارگان‌ها به ویژه دستگاه اجرایی قدردانی کرد.

● **سه‌شنبه ۳ آوریل ۲۰۰۷:** سومین نشست شورای عالی قضائی ویژه رسیدگی به پرونده چادری، به ریاست قاضی رانا بهاگوانداس و اعضای آن شامل قاضی جاوود اقبال، قاضی عبدالحمید دوگرا، قاضی ایفتیخار حسین چادری و قاضی صباح‌الدین برگز شد.

بریستر وسیم سجاده، یکی از سیاستمداران طرفدار مشرف و «خالد رانجه»، وزیر سابق دادگستری پاکستان به عنوان نمایندگان دولت در این جلسه حاضر بودند.

به گفته «اتجاز حسن» و «طریق محمود» وکلای چادری، این جلسه تنها صرف بحث در مورد علنی برگز شدن جلسات شد، به گفته آنها دادستان از ذکر این مطلب که چادری پیش از این قوانینی تصویب کرده بود که به موجب آن جلسات شورای عالی قضائی می‌بایست علنی و مقابل دوربین برگزار شود، خودداری کرد. جلسه بعدی دادرسی برای تاریخ ۱۳ آوریل تعیین شد.

● **چهارشنبه ۲۵ آوریل ۲۰۰۷:** قضات پاکستانی برای چندمین بار جلسه بررسی ۲ دادخواست مجزای چادری را به تعویق انداختند. سردار رضاخان قاضی دیوان عالی از دادرسی در مورد دادخواست قانونی چادری علیه به تعلیق درآمدنش، خودداری کرده و آن را به جانشین رئیس دیوان عالی ارجاع داد. وی گفت: نمی‌تواند این پرونده را مورد دادرسی قرار دهد چرا که او پیش از این حکم اصلی برکناری چادری در ۹ مارس را امضا کرده بود. همچنین بررسی دادخواست چادری مبنی بر اعمال بدرفتاری علیه وی توسط نیروهای مشرف طی انتقال وی به دادگاه نیز به تعویق افتاد.

● **یکشنبه ۶ می ۲۰۰۷:** چادری طی سخنرانی در لاهور اذعان داشت: «اکنون دیگر دوره دیکتاتوری به پایان رسیده و وظیفه دادگاه‌هاست که از حقوق بشر دفاع کرده و از قانون اساسی حمایت کنند». تظاهرکنندگان نیز خواستار استیلای قانون اساسی و حکومت قانون شدند و اما مشرف نیز در استان سیندهو طی یک سخنرانی به وکلا هشدار داد از سیاسی کردن مسئله به وجود آمده خودداری کنند.

● **دوشنبه ۷ می ۲۰۰۷:** در پی فرجام‌خواهی چادری از دیوان عالی و ادعای وی مبنی بر اینکه

شورای عالی قضائی (SJC) فاقد صلاحیت لازم برای بررسی پرونده وی است و پرونده وی باید توسط خود دیوان مورد بررسی قرار گیرد، دیوان عالی این کشور فعالیت شورای مذکور که مشغول تحقیق در مورد اتهام سوءعملکرد چادری بود را متوقف کرده و عنوان کرد ۸ می این دیوان بررسی پرونده چادری را آغاز خواهد کرد.

● **سه‌شنبه ۸ می ۲۰۰۷:** رانا بهاگوانداس رئیس موقت دیوان عالی کشور هیاتی متشکل از ۱۹ قاضی عالی‌رتبه این دیوان را انتخاب کرد (بعدها تعداد آن به ۱۴ قاضی کاهش یافت) تا چالش حقوقی به وجود آمده توسط چادری علیه روند دادرسی اتهامات وی را تحت رسیدگی قرار دهد.

● **چهارشنبه ۹ می ۲۰۰۷:** در پی شکایت برخی قضات مبنی بر اینکه در رسانه‌های گروهی از آنها بدگویی شده، دیوان عالی پاکستان دستور داد هرگونه اظهارنظر در رسانه‌ها در مورد پرونده چادری ممنوع می‌باشد. در این روز مقامات رسمی کراچی، دفتر کار موئیر المالك، رئیس انجمن وکلای دیوان عالی و اولین وکیل مدافع چادری را پلمب‌کردند. موئیر المالك در این رابطه گفت: بستن دفتر کار من بخشی از یک اقدام سازمان‌یافته برای مبارزه علیه وکلای مدافع است. جلسه بعدی دادرسی در مورد پرونده چادری با حضور ۱۴ قاضی، ۱۴ می آغاز خواهد شد.

● **چهارشنبه ۱۰ می ۲۰۰۷:** پلیس پاکستان علیه افراد ناشناسی که به خانه موئیر المالك تیراندازی کردند پرونده‌سازی کرد. مقامات محلی از چادری درخواست کردند برگزاری نشست آتی خود با وکلا را به تعویق بیندازد تا مبادا سازمان‌های تروریستی دست به حملات بیشتری بزنند.

● **یکشنبه ۱۳ می ۲۰۰۷:** همزمان با ورود چادری به کراچی حدود ۳۹ نفر از مردم طی شورش کشته شدند و بدین ترتیب انتقادات علیه مشرف شدت یافت. وی در اسلام‌آباد گفت: این حوادث به دلیل

سیاسی شدن یک مقوله حقوقی به وقوع می‌پیوندد.

● **دوشنبه ۱۴ می ۲۰۰۷:** جلسه دادرسی دادخواست‌های تنظیم شده چادری به تعویق افتاد، چرا که قاضی «فلاک شر» یکی از ۱۴ قاضی حاضر در هیات دیوان عالی ویژه رسیدگی به پرونده چادری نسبت به حضور قضات کم‌سابقه در هیات مذکور اعتراض کرده و جلسه را ترک گفت. به گفته «طریق محمود» یکی از وکلای چادری جلسه دادرسی روز سه‌شنبه تکرار خواهد شد و اما در این

روز مردان ناشناس یک ساعت قبل از شروع دادگاه، «قاضی سیدحمیدرضا» از قضات دیوان عالی را به قتل رساندند.

● **سه‌شنبه ۱۵ می ۲۰۰۷:** به گفته وکلای چادری قتل «سیدحمیدرضا» هدفمند بوده چرا که قرار بوده وی به عنوان شاهد و به طرفداری از چادری در دادگاه حاضر شود. ظاهراً وی از سوی آژانس‌های دولتی مختلفی تحت فشار بوده و قطعاً قتل وی با پرونده چادری مرتبط است. دیوان عالی پاکستان بار دیگر به منظور بررسی دادخواست‌های چادری تشکیل جلسه داد. به گفته وکلای چادری وی تحت فشار قرار گرفته بود تا استعفا دهد اما پس از رد این دادخواست روز جمعه ۹ مارس به مدت ۵ ساعت مداوم در دفتر نظامی پرویز مشرف بازداشت بود. جلسه مذکور بیشتر حول محور قتل سیدحمیدرضا بود.

● **چهارشنبه ۱۶ می ۲۰۰۷:** سید شریف‌الدین پیرزاد، یکی از مشهورترین وکلای پاکستانی، در پرونده حاضر به عنوان وکیل دولت با ذکر مصونیت پرویز مشرف، ادعاهای چادری مبنی بر غیرقانونی بودن به تعلیق درآمدن وی و عدم صلاحیت شورای عالی قضائی برای رسیدگی به پرونده وی را مردود شمرد. همچنین در روز جاری سوءاستفاده از هوایمادی اداره برای اهداف شخصی نیز به عنوان یکی دیگر از اتهامات چادری مطرح شد.

● **پنج‌شنبه ۱۷ می ۲۰۰۷:** دیوان عالی پاکستان مدت به تعویق افتادن تحقیق «شورای عالی قضائی» در مورد سوءعملکرد ادعا شده ایفتیخار چادری رئیس دیوان مذکور را تمدید کرد. وکلای دولت بر این باورند که SJC از نظر قانونی صلاحیت بررسی حکم مشرف را دارد و نیازی نیست دیوان عالی در این مورد حکم دهد. همچنین در این روز ایتران احسان، وکیل ارشد حاضر در تیم دفاعی چادری گفت: چادری به دلیل افترای مشرف علیه وی مبنی بر وابسته دانستن تشدید خشونت در کراچی به وی، علیه او شکایت‌نامه‌ای تنظیم کرده است. علاوه بر این چادری عنوان کرده، به خاطر این افترا ۲ میلیارد روپیه بابت غرامت از مشرف درخواست و آن را به مردم کراچی تقدیم خواهد کرد.

● **دوشنبه ۲۲ می ۲۰۰۷:** خلیل الرحمان، یکی از قضات دیوان عالی پاکستان بار دیگر بر عدم مستقل بودن SJC، تاکید کرده و گفت اگر بنا به گفته وکلای دولت، SJC یک دادگاه مستقل باشد و از دیوان عالی غیرقابل تمیز باشد، پس آن دسته از مواد قانون اساسی که ویژه SJC به تصویب رسیده اضافی است، چرا که خود دیوان عالی وجود دارد.

● **چهارشنبه ۲۳ می ۲۰۰۷:** علی احمد کرد، یکی از وکلای چادری، وکلای دولت پاکستان را به «تلف کردن وقت دیوان عالی و ملت» متهم کرد. به گفته وی وکلای مذکور سعی دارند به نوعی روند بررسی این پرونده را به تعویق بیندازند. همچنین دولت سعی دارد موج مخالفان پرویز مشرف را ضعیف کرده و توجه مردم را از پرونده چادری دور سازد. علاوه بر چادری، شورای وکلای دادگستری پاکستان (PBC)، انجمن عالی دیوان وکلای دادگستری (SBCA) و حزب وطن (Watan)،

نیز دادخواستی علیه SJC ارائه کرده و مشروعیت این شورا را زیر سؤال برده‌اند. به گفته وکلای چادری به ویژه «ایتزاز احسان»، شورای عالی قضائی (SJC) یک نهاد اخراج‌کننده قضات نیست بلکه باید حمایت‌کننده قضات باشد.

● **سه‌شنبه ۲۹ می ۲۰۰۷:** خلیل‌الرحمان رمادی، رئیس هیات ۱۴ نفره قضات مسئول رسیدگی به پرونده چادری گفت: حکم صادره در مورد چادری باید بدون در نظر گرفتن پیش‌آمدهای آتی و آنگونه که سزاوار وی است صادر شود.

● **پنج‌شنبه ۳۱ می ۲۰۰۷:** حمید خان یکی از وکلای عضو «شورای وکلای پاکستان» گفت: مشرف پیش از این در اقدامی غیرقانونی کابینه را در جریان تصمیم خود برای به تعلیق درآوردن فعالیت چادری قرار نداده بود. «فخرالدین ابراهیم» وکیل چادری و از قضات سابق دیوان عالی پاکستان در حضور دادگاه گفت: مشرف صلاحیت لازم برای برکنار کردن چادری را ندارد چرا که فرمانده سال ۲۰۰۲ که پس از کودتای نظامی ۱۹۹۹ موجب شد تا وی به قدرت برسد به وسیله هیچ یک از مواد قانون اساسی مورد حمایت و پوشش قرار نگرفته و لذا فاقد اثر قانونی است.

● **جمعه ۱ ژوئن ۲۰۰۷:** مشرف با اطلاع از قرار سخنرانی چادری در ابوتاباد به ارتش دستور داد از تجمع بیش از ۵ نفر در این منطقه جلوگیری کنند و به رسانه‌ها نیز اجازه تهیه گزارش زنده داده نشود.

● **شنبه ۲ ژوئن ۲۰۰۷:** علیرغم اولتیماتوم مشرف مبنی بر عدم تجمع بیش از ۵ نفر در منطقه ابوتاباد، هزاران نفر در این منطقه گرد هم آمده و از چادری حمایت کردند اما ارتش هیچ مداخله‌ای نکرد. به گفته «علی دورانی» وزیر اطلاعات پاکستان، دولت از رسانه‌ها خواسته بود اخبار مربوط به چادری را به شیوه بی‌طرف و منصفانه تهیه نمایند.

● **چهارشنبه ۶ ژوئن ۲۰۰۷:** شوکات عزیز، نخست‌وزیر پاکستان دستور داد کلیه شکایات وارده علیه حدود ۲۰۰ روزنامه‌نگار، اعضای احزاب مخالف و فعالان حامی دموکراسی که روز شنبه نسبت به حکم مشرف مبنی بر عدم تهیه گزارش زنده از تحولات اخیر شکایت کرده بودند، باطل شود.

● **جمعه ۸ ژوئن ۲۰۰۷:** دیوان عالی پاکستان تصمیم‌گیری در مورد اینکه آیا صلاحیت لازم برای بررسی مناقشات حقوقی اخیر از جمله به تعلیق درآمدن چادری و صدور رای در این مورد دارد یا خیر را به هفته بعد موکول کرد.

تیم دفاعی چادری نیز از این فرصت استفاده کرده و خود را از شر ۳ استشهاده‌نامه که توسط ۳ تن از روسای آژانس‌های فعال زیر نظر مشرف علیه چادری تنظیم شده بود، خلاص کردند. بر اساس استشهاده‌نامه‌های مذکور چادری به «تمایل برای هدایت یک دولت موقت با هدف ایجاد کودتا علیه مشرف» و «جاسوسی علیه قضات هم‌رتبه خود» متهم شده بود. ایتزاز احسان، وکیل ارشد چادری از اتهامات مذکور به عنوان «دروغ‌های شاخدار» یاد کرد.

● **دوشنبه ۱۱ ژوئن ۲۰۰۷:** پس از ۴ هفته بررسی دیوان عالی پاکستان قبول کرد دادخواست چادری

که طی آن اتهامات وارده علیه خود را رد کرده و صلاحیت SJC را به چالش کشیده است را مورد رسیدگی قرار دهد.

● **شنبه ۲۳ ژوئن ۲۰۰۷:** بار دیگر صدها تن از حامیان چادری در لاهور گرد هم آمدند. خورشید ام‌کسوری وزیر امور خارجه پاکستان در این خصوص گفت: مشرف در بحبوحه اعتراضات، متوسل به قانون نظامی نخواهد شد چرا که این امر خلاف قانون اساسی است. ان وود پترسون، نامزد فعلی خدمت به عنوان سفیر آمریکا در پاکستان نزد کنگره شهادت داد که وزارت امور خارجه پاکستان مطمئن است که دولت مشرف به حکم (آتی) دیوان‌عالی در مورد برکناری رئیس دیوان، احترام خواهد گذاشت و اعلام وضعیت اضطراری نخواهد کرد.

● **دوشنبه ۲ جولای ۲۰۰۷:** دیوان عالی پاکستان مدرک «ایذابی و افتراآمیزی» که توسط دولت علیه چادری به دادگاه ارائه شده بود را رد کرده و دادستانان را مورد توهش قرار داد. همچنین به اداره اطلاعات (IB) دستور داد محل دیوان و منازل قضات آن را تحت نظر قرار دهد. سند مذکور مربوط به عکس‌هایی بود که از منزل شخصی چادری گرفته شده بود که این سند نه تنها اتهامی علیه وی را ثابت نکرد بلکه موجب تایید گفته‌های چادری مبنی بر جاسوسی دولت در مورد قضات ارشد شد.

● **دوشنبه ۱۶ جولای ۲۰۰۷:** شریف‌الدین پیرزاد وکیل دولت پاکستان، دیوان عالی کشور را از این امر مطلع ساخت که دادستانان یکی از اتهامات چادری مبنی بر سوءعملکرد قضائی را رد کردند. وی افزود: به واقع مشرف تصمیم مذکور را اتخاذ کرده اما دلایل پشت پرده آن را مطرح نکرده، اواخر هفته مابقی اتهامات توسط دیوان عالی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

● **سه‌شنبه ۱۷ جولای ۲۰۰۷:** یک بمب‌گذار انتحاری خود را به درون جمعیتی که در اسلام‌آباد منتظر سخنرانی چادری بودند پرتاب کرد، که طی این حادثه ۴۳ نفر زخمی و ۱۵ نفر کشته شدند. حمله اخیر موجب شد تا مشرف از ۲ جهت تحت فشار قرار گیرد. هم به خاطر تعلیق فعالیت چادری و هم به خاطر دستور حمله به مسجد Red که باعث افزایش موج خشونت در پاکستان شده است. برخی همانند «بی‌نظیر بوتو» رئیس حزب مردمی پاکستان (PPP) معتقدند که علت این حادثه مورد هدف قرار دادن اعضای حزب مذکور بوده چرا که بی‌نظیر بوتو از اقدام مشرف علیه مسجد مذکور اعلام حمایت کرده بود و بمب اطراف طرفداران حزب مذکور منفجر شده بود. به هر حال بحران‌های قضائی با مبارزه میان نیروهای امنیتی و شبه‌نظامیان در مسجد افراطیون Red در اسلام‌آباد و برخی بمب‌گذاری‌ها و حملات تحت‌الشعاع قرار گرفته است.

● **جمعه ۲۰ جولای ۲۰۰۷:** بالاخره دیوان عالی کشور با ۱۰ رای موافق در مقابل ۳ رای مخالف دستور صادره از سوی پرویز مشرف در تاریخ ۹ مارس مبنی بر به تعلیق درآمدن فعالیت چادری را غیرقانونی اعلام کرده و طی حکمی اعلام کرد

وی باید به پست خود در دیوان بازگردد. دیوان عالی تمامی اتهامات وارده علیه چادری مبنی بر سوءعملکرد و سوءاستفاده از قدرت را رد کرد. حکم دادگاه به شرح زیر می‌باشد:

«انتصابات مربوط به جانشین‌های چادری که در ۲ تاریخ ۹ مارس ۲۰۰۷ (جاود اقبال) و ۲۲ مارس ۲۰۰۷ (رانابها گوانداس) از سوی پرویز مشرف برگزیده شده بودند بدون صلاحیت و اجازه قانونی بوده و باطل می‌باشد. دادگاه با اکثریت ۱۰ در مقابل ۳ (قاضی فریق محمد خوشار، قاضی جاود بوتار و قاضی سید سعید اشهاد) دادخواست تنظیم شده از سوی ایفتیخار چادری را پذیرفته و برکناری وی توسط مشرف را غیرقانونی اعلام کرد. از این تاریخ به بعد چادری به پست خود برگشته و باید همچنان همانند قبل طبق موازین اساسی به کار خود ادامه دهد.

● **شنبه ۲۱ جولای ۲۰۰۷:** چادری پس از ۴ ماه تعلیق از کار بار دیگر پست خود را در اختیار گرفته و کارش را از سر گرفت. به گفته یک سخنگوی دولت مشرف ضمن ادای احترام به حکم جاری متعهد شده بر اساس قانون اساسی و در چارچوب

آن عمل نماید. هزاران وکیل و نیروهای مخالف جشن گرفتند. این حکم اولین حکم علیه یک رهبر نظامی در پاکستان بوده است. اما روزنامه‌نگاران هشدار دادند اگر این حسن پیروزی به طرفداران دموکراسی انتقال پیدا کند و یک رویارویی سیاسی میان دستگاه اجرایی و سیاسی پیش آید، کشور رو به سمت هرج و مرج پیش خواهد رفت.

منابع:

- www.Fascistarmy.org
- www.Jurist.law.pitt.edu
- www.newsvoice.bbc.co.uk
- www.lawinfo.com
- www.channelnewsasia.com
- www.uk.news.yahoo.com
- www.navhindtimes.com
- www.outlookindia.com
- www.in.news.yahoo.com
- www.uk.reuters.com
- www.khaleejtimes.com
- www.alertnet.org